

Kdo je Sangha ?

Pāli slovo *Sangha* označuje – svým původním významem – shromáždění Buddhových stoupenců, dělené na *Bhikkhusangha* (A I, 56 ff, D I.1 ff) a *Bhikkhunīsangha* (S 5, 360 ff), tedy sbor mnichů a sbor mnišek. Vůdce shromáždění se nazývá *Sangha-Thera* nebo *Sanghin* (D I. 47, 116 ff); v ESA (Evropská Sangha Ayukusala) je to Āyukusala-Thera, který si ovšem ponechává též své osobní jméno. V dobách našeho historického Buddha byl vůdcem celé Sanghy sám Buddha, jenž byl znám pod svým osobním jménem Samana Gotama.

Buddha Gotama vysvětluje, že má několik různých druhů stoupenců (*sāvaka*):

1. Mnichy různého stupně seniority (*therā bhikkhū, majjhimā bhikkhū, navā bhikkhū*),
 2. Mnišky různé seniority (*bhikkhunī*),
 3. Laiky (*upāsakā*), kteří se oddávají smyslnosti (*kāma-bhogī*), anebo se jí vzdávají,
 4. Laičky (*upāsikā*), jež se oddávají smyslnosti, anebo se jí vzdávají.
- A tito všichni prosperují ve spirituálním životě (*brahmacariyam iddhañceva phītam*).

Santi kho pana me, Cunda, etarahi therā bhikkhū sāvakā honti viyattā vinīta visārada ... pe ... majjhimā bhikkhū sāvakā ... navā bhikkhū sāvakā ... therā bhikkhuniyo sāvikā ... majjhimā bhikkhuniyo sāvikā ... navā bhikkhuniyo sāvikā ... upāsakā sāvakā gihī odātavasanā brahmacārino ... upāsakā sāvakā gihī odātavasanā kāma-bhogino ... upāsikā sāvikā gihiniyo odātavasanā brahmacāriniyo ... upāsikā sāvikā gihiniyo odātavasanā kāma-bhoginiyo ... Etarahi kho pana me, Cunda, brahmacariyam iddhañceva phītañca vitthārikaṃ bāhujaññaṃ puthubhūtaṃ yāva devamanussehi suppakāsitaṃ. (Pasādika-Sutta, D III. 6, 124f)

V tradici Āyukusala se dle Pāli-Kánonu používají následující definice:

Upāsaka, Upāsikā

Osoba, která není ordinovaná, ale přijímá na den tréninku (*uposatha*) pět etických rozhodnutí (*pañca sīla sikkhā-pada*) se tak stává upāsakou nebo upāsikou, tedy laickým členem Sanghy

Samana, Samanī

Kdo po rituálním ordinování denně bez přerušení pokračuje v tréninku (*sikkhā*) Buddha-Dhammy – jedno zda jako mnich či laik – je považován jako Samana (mužský) nebo Samanī (ženská) duchovní. I praktici jiných systémů (brahman, hindu, jain apod.) někdy používají označení Samana v pāli nebo Sramana v sanskritu. Náš Buddha byl též Samana.

Sāmanera, Sāmanerī

Kdokoliv se po rituálním ordinování trénuje v mnišském životě (*bhikkhu-ājīva*) dle Bhikkhu-Pātimokkha, není však ještě schopen zcela dodržovat všechna pravidla Pātimokkhy, pročež tedy praktikuje dle deseti etických rozhodnutí (*dasa sīla sikkhā-pada*), která zahrnují nepoužívání peněz, zdržování se jídla po poledni a další omezení, je Sāmanera nebo Sāmanerī.

Bhikkhu, Bhikkhunī

Kdo v přísném mnišském tréninku (*bhikkhu-sikkhā*) podle Pātimokkhy dodržuje po vyšším ordinování 227 pravidel mnicha nebo 311 pravidel mnišky, je Bhikkhu nebo Bhikkhunī. Původní význam tohoto označení je „sběratel almužen“; překlad evropskými pojmy „mnich“ či „kněz“ je v mnoha směrech zavádějící.

V naší době se po Evropě i jinde pohybuje mnoho „buddhistických mnichů“, kteří se označují jako Ačán, Ašin, Bhante, Hámuduru, Sayado, Thera, Maháthera atd., avšak nedodržují ani deset etických rozhodnutí (*dasa sīla sikkhā-pada*) Sāmanery, vůbec nemluvě o Bhikkhu-Pātimokkha.

Thera, Therī

Slovo *Thera* znamená starší, senior, moudrý (A I, 67 f, Samacittavaggo) a je uctivým označením pro Samana (nebo Samanī), vyznačující se senioritou, velkými zásluhami, či vysokou prestiží. Dále vystupňovaná úctyhodnost je pak vyjádřována slovem Maháthera.